

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Λυκείου

Τίτλος:

«Πείθοντας, μεταπείθοντας, παραπείθοντας»

Συγγραφή: ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Εφαρμογή: ΕΛΕΝΗ ΓΟΥΛΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνι 1 – Πλατεία Σκρά Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Πείθοντας, μεταπείθοντας, παραπείθοντας.

Εφαρμογή σεναρίου

Ελένη Γούλα

Δημιουργία σεναρίου

Αντώνιος Μιχαηλίδης

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Α΄ Λυκείου

Σχολική μονάδα

Πρότυπο Πειραματικό Λύκειο Αγίων Αναργύρων

Χρονολογία

Από 24-11-2014 έως 15-12-2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

Έκφραση-Έκθεση Α΄ Λυκείου, 1η ενότητα: Γλώσσα και γλωσσικές ποικιλίες.

III. Οπτικές της γλώσσας και

VII. Οργάνωση του λόγου.

Διαθεματικό

Όχι.

Χρονική διάρκεια

7 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: Edmodo.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Οι προαπαιτούμενες γνώσεις που έθετε ο συντάκτης: γνώση χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών (επεξεργαστής κειμένου Word, λογισμικό παρουσίασης Powerpoint), καθώς και η υποδομή της σχολικής μονάδας (εργαστήριο πληροφορική, σύνδεση στο διαδίκτυο και βιντεοπροβολέας) ικανοποιήθηκαν. Η σύντομη ενημέρωση και η προετοιμασία όμως για τη λειτουργία του λογισμικού συνεργατικής συγγραφής κειμένου σε πραγματικό χρόνο από πολλούς χρήστες [Titanpad](#) και του διαδικτύου δεν επιχειρήθηκε, καθώς το debate πραγματοποιήθηκε εκτός διαδικτύου ζωντανά στην αίθουσα της τάξης. Για τον λόγο αυτό, ετοιμάστηκαν φύλλα εργασίας με οδηγίες και κανονισμούς προκειμένου να πραγματοποιηθεί ο αγώνας αντιλογίας.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Αντώνιος Μιχαηλίδης, Πείθοντας, μεταπείθοντας, παραπείθοντας, Νεοελληνική Γλώσσα Α' Λυκείου, 2014.

Το σενάριο αντλεί

-

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με το συγκεκριμένο σενάριο επιχειρήθηκε να προσεγγισθεί ένα πολύτιμο εργαλείο

για κάθε πολίτη του 21ου αιώνα, η πειθώ, τόσο ως εργαλείο στήριξης της προσωπικής γνώμης του μαθητή όσο και ως μέσο αποκωδικοποίησης και κατανόησης των στρατηγικών πειθούς που χρησιμοποιούνται στον δημόσιο αλλά και στον γραπτό λόγο, με τον οποίο έρχεται σε καθημερινή επαφή ο σημερινός πολίτης. Σκοπός της εφαρμογής ήταν, σύμφωνα με τον συντάκτη του, η ανακάλυψη και η διαφώτιση των στρατηγικών πειθούς καθώς και των ποικίλων οπτικών που συνειδητά ενέχει και επιβάλλει κάθε μορφή λόγου, γραπτού ή προφορικού. Απώτερος σκοπός μας, η ανάπτυξη της ικανότητας του σημερινού μαθητή και αυριανού πολίτη να αποκωδικοποιεί, μελετώντας αυτές τις οπτικές και τις στρατηγικές πειθούς, τις προθέσεις και τις σκοπιμότητες των φορέων του δημόσιου λόγου και να μπορεί να διατηρεί την ελευθερία αποφάσεων και πρωτοβουλιών.

Το έργο των μαθητών στη συγκεκριμένη εφαρμογή έγκειτο στην προσπάθεια προσέγγισης και αποδόμησης κειμένων με έντονο ιδεολογικό φορτίο, για να αποκαλυφθούν οι τρόποι στρέβλωσης και απόκρυψης της αλήθειας πίσω από εργαλεία, όπως το φορτισμένο λεξιλόγιο, η έντονη χρήση της εικόνας κτλ., ώστε να αποκτήσουν την ικανότητα να «διαβάζουν», χωρίς να χειραγωγούνται, κείμενα ποικίλων σκοπιμοτήτων. Εκτός από αυτήν την εξάσκηση της «ανάγνωσης» κειμένων, στο δεύτερο δίωρο η εφαρμογή στόχευε στην καλλιέργεια της ικανότητας πειθούς μέσω της παραγωγής συγκεκριμένης επιχειρηματολογίας για οποιοδήποτε θέμα χρειαστεί στον ιδιωτικό, τον δημόσιο ή τον επαγγελματικό βίο των μαθητών μας. Στο σημείο αυτό, αντίθετα από τη σεναριακή πρόταση, η εφαρμογή δεν συνδυάστηκε με τη χρήση του εργαλείου συνεργατικής γραφής, αλλά εξασκήθηκαν οι μαθητές στη ζωντανή συνεργασία και συμμετείχαν όλοι στον αγώνα αντιλογίας.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Σύμφωνα με τον συντάκτη του σεναρίου, στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον στο οποίο πλέον ζει και αναπτύσσεται ο σημερινός μαθητής είναι κρίσιμος στόχος η διαμόρφωση μιας νέας ταυτότητας, συστατικά της οποίας θα αποτελούν εργαλεία πρόσληψης, ανάλυσης και κατανόησης και τελικά κριτικής προσέγγισης των πληροφοριών που προσλαμβάνει με ρυθμό καταγιστικό από το κοινωνικό, το πολιτικό και το πολιτισμικό του ευρύτερα περιβάλλον. Αυτούς τους στόχους επιχείρησε να ικανοποιήσει η εφαρμογή, επειδή στηρίχθηκε στην κονστρουκτιβιστική παραγωγή γνώσης (Vygotsky) (Schunk 2010), η οποία θεωρεί τη γνώση μια κοινωνική κατασκευή και τη μάθηση κοινωνική διαδικασία. Με την προσέγγιση των συγκεκριμένων κειμένων που δόθηκαν στους μαθητές επιδιώχθηκε η καλλιέργεια της κριτικής προσέγγισης των κειμένων θεωρούμενων μέσα στο κοινωνικό και το πολιτικό τους περικείμενο κι όχι αποκομμένων από τις προφανείς συνυποδηλώσεις που τους προσδίδει το όποιο περικείμενό τους. Ο στόχος της συγκεκριμένης επιλογής ήταν να βελτιωθεί η επικοινωνιακή ικανότητα και να μεταβληθεί η ταυτότητα του μαθητή.

Μεθοδολογικά, η εφαρμογή βασίστηκε, σύμφωνα με την στόχευση του συντάκτη, σε πολύ μεγάλο βαθμό στη συνεργατική μάθηση, εκτός των επιστημονικών επιταγών που προαναφέρθηκαν, και για να καταστήσει τους μαθητές ενεργούς συμμετόχους στη διαδικασία μάθησης. Αφού, με την ενεργητική εμπλοκή του ο μαθητής μπορεί ευκολότερα να μάθει μέσα από τη συνεργασία και από τις πειραματικές προσπάθειες και να συνειδητοποιήσει τη διάσταση της παραγωγής κειμένων ως μιας δυναμικής και όχι στατικής διαδικασίας. Παιδαγωγικά, η εφαρμογή ακολουθώντας το σενάριο έδωσε έμφαση στο μαθητοκεντρικό σχολείο μέσω της ομαδοσυνεργατικής μάθησης αναδιατάσσοντας τους ρόλους των εμπλεκόμενων στη μαθησιακή διαδικασία. Έτσι δόθηκε στον διδάσκοντα ο νέος ρόλος του συμβούλου,

που στηρίζει και ενθαρρύνει χωρίς να χειραγωγεί και να ελέγχει ασφυκτικά τη διαδικασία μάθησης, και στους μαθητές τον νέο ρόλο του υπεύθυνου τόσο για την προσωπική του μάθηση όσο και για τη μάθηση των συμμαθητών του.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

- Στόχος της εφαρμογής, με βάση τη στόχευση του συντάκτη, ήταν η απόκτηση γνώσεων σχετικών με τις τεχνικές και τις στρατηγικές πειθούς που χρησιμοποιούνται από τους φορείς κάθε λογής εξουσίας προκειμένου να ελέγχουν και να ετεροκατευθύνουν τους πολίτες.
- Ταυτόχρονα επιδιώχθηκε να διαμορφώσουν οι μαθητές τα πνευματικά εκείνα εφόδια με τα οποία θα αναλύουν και θα αποδομούν κάθε προσπάθεια προπαγάνδας και χειραγώγησης.
- Να αναπτύξουν επιπλέον στάσεις κριτικής και ελέγχου των μηνυμάτων που εκπέμπονται από τα κέντρα εξουσίας και τα μέσα ενημέρωσης.
- Να μπορεί κατά συνέπεια κάθε μαθητής να διαχειριστεί τις πληροφορίες ταυτόχρονα με την αντίχρευση των προθέσεων που αποκρύπτονται ευφυώς και συνειδητά από τους φορείς των κέντρων εξουσίας και από τα ενημερωτικά μέσα.
- Να αναπτύξει την ικανότητα να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και να δοκιμάζει νέα μέσα και νέες μεθόδους αναζήτησης της αλήθειας.
- Να εμπλέκεται σε παραγωγή νέων κειμενικών ειδών πέρα από την παραδοσιακή «έκθεση», την αποσυνδεδεμένη και αποπλαισιωμένη από τη σύγχρονη και πολυποίκιλη πραγματικότητα.

- Να χρησιμοποιήσει τους νέους γραμματισμούς ως νέες πολυδύναμες δυνατότητες έκφρασης, παραγωγής ιδεών και παρέμβασής του στο κοινωνικό και πολιτικό γίγνεσθαι.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Με την εφαρμογή αυτή επιδιώχθηκε:

- Να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές τους ποικίλους τρόπους χειρισμού της γλώσσας μέσω των οποίων διοχετεύονται λανθάνοντα μηνύματα πολιτικά, ιδεολογικά, διαφημιστικά κτλ.
- Να μπορέσουν να συνειδητοποιήσουν τη λειτουργία επιμέρους γλωσσικών στοιχείων (φορτισμένων επιθέτων, ασαφών και πομπωδών εκφράσεων) στην απόδοση των στρατηγικών πειθούς.
- Να καταστούν ικανοί οι ίδιοι οι μαθητές να χειρίζονται επιδέξια τη γλώσσα, ώστε να επιτυγχάνουν θετικά αποτελέσματα στις προσπάθειες επιχειρηματολογίας και πειθούς σε ποικίλα κοινωνικά και πνευματικά περιβάλλοντα.
- Να μπορούν να παράγουν πολυτροπικά κείμενα προσαρμοσμένα στο εκάστοτε ακροατήριο.
- Να προσαρμόζουν εύστοχα το ύφος, ώστε να επιτελείται ο επιδιωκόμενος κάθε φορά στόχος.

Γραμματισμοί

Με τη συγκεκριμένη εφαρμογή επιδιώχθηκε οι μαθητές:

- Να εξοικειωθούν με τον χαοτικό και γεμάτο εκφραστικές υπερβολές και ακρότητες λόγο του διαδικτύου (κριτικός γραμματισμός).
- Να μπορούν να διακρίνουν τους τρόπους με τους οποίους στον δημόσιο λόγο (μέσα ενημέρωσης, διαδίκτυο κτλ.) η γλώσσα μεταβάλλεται σε μέσο χειραγώγησης, προπαγάνδας και αποπροσανατολισμού (κριτικός γραμματισμός).

- Να συνειδητοποιήσουν ότι τα κείμενα εμπεριέχουν συγκεκριμένες ιδεολογικές οπτικές θέασης της πραγματικότητας κι ως εκ τούτου οι γλωσσικές επιλογές δεν είναι ουδέτερες αλλά πολιτικές επιλογές (κριτικός γραμματισμός).
- Αντιστικτικά να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τα χαρακτηριστικά του ακαδημαϊκού-επιστημονικού λόγου και τα μέσα που χρησιμοποιούνται από αυτόν (γλωσσικός γραμματισμός).
- Να ασκηθούν στην παραγωγή προσχεδιασμένου προφορικού λόγου και στην προφορική έκθεση των απόψεών τους μέσω της παρουσίασης των αποτελεσμάτων της ομαδικής εργασίας τους (γλωσσικός γραμματισμός).
- Να καταστούν ικανοί να χρησιμοποιούν τη γλώσσα για να μεταβάλλουν μια δεδομένη στρατηγική πειθούς σε διαφορετική προκειμένου να προσεγγίσουν με διαφορετικό τρόπο το ακροατήριο ή να απευθυνθούν σε διαφορετικό ακροατήριο (γλωσσικός γραμματισμός).

Διδακτικές πρακτικές

Στην εφαρμογή χρησιμοποιήθηκαν – σύμφωνα με την πρόβλεψη του σεναρίου – διαφορετικές διδακτικές τεχνικές. Αρχικά, χρησιμοποιήθηκε η τεχνική της ιδεοθύελλας, για να κατανοήσουν οι μαθητές ότι η συμμετοχή τους είναι επιβεβλημένη και να δώσουν βιωματικά στοιχεία στην έναρξη του σεναρίου. Στη συνέχεια, όλη η εργασία υλοποιήθηκε με την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, η οποία επέτρεψε την ανάπτυξη της δεξιότητας συνεργασίας και την αύξηση της απόδοσης στο πλαίσιο ομάδων που λειτουργούν δημοκρατικά και με αμοιβαίο σεβασμό. Σύμφωνα με την παιδαγωγική θεωρία του Vygotsky, η ομαδική εργασία δημιουργεί συνεργάτες και ενεργούς συμμετόχους στην παραγωγή και ανταλλαγή ιδεών αναπτύσσοντας την κοινωνική τους δεξιότητα και τη δημοκρατική στάση έναντι των ιδεών του άλλου. Ο ρόλος του διδάσκοντος ήταν επικουρικός, καθοδηγητικός και στόχευε στην ομαλή εκτέλεση της εφαρμογής, γι' αυτό δεν παρενέβαινε υποκαθιστώντας τους μαθητές, αλλά φρόντιζε για την επίτευξη της καθοδηγούμενης

διερεύνησης, ώστε να μη σπαταληθεί και ο χρόνος και να μην αποπροσανατολιστούν προς επουσιώδη στοιχεία οι ομάδες.

Σημαντική ήταν η προσπάθεια – όπως προέβλεπε το σενάριο – για την κριτική επεξεργασία των πηγών και των εργαλείων μόρφωσης. Έτσι δόθηκε περιορισμένος χρόνος για την παραμονή στο διαδίκτυο και επισημάνθηκε πολλαπλά ότι οι ΤΠΕ θα πρέπει να χρησιμοποιούνται με κριτικό πνεύμα και με επιφύλαξη ως προς το πληροφοριακό υλικό που θα αντλήσουν από αυτές. Επίσης επιχειρήθηκε να καλλιεργηθούν δεξιότητες όπως της συνεργασίας, η στάση της αυτενέργειας κλπ.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφορμή για τη συγκεκριμένη εφαρμογή αποτέλεσε η κάλυψη του σχετικού κεφαλαίου της διδακτέας ύλης της Νεοελληνικής Γλώσσας της Α΄ Λυκείου. Ωστόσο, με αφετηρία αυτό έγινε προσπάθεια να μη λάβει η εφαρμογή τις διαστάσεις ενός τυπικού μαθήματος παραδοσιακής λογικής, αλλά να χρησιμοποιηθεί ως μέσο και ερέθισμα για την προσέγγιση των τρόπων ή στρατηγικών πειθούς που χρησιμοποιούνται σε όλες τις πτυχές της ατομικής και της δημόσιας και κοινωνικής ζωής. Στόχος της εφαρμογής ήταν να αναδειχτούν οι καθόλου ουδέτερες χρήσεις των στρατηγικών πειθούς και η φώτιση των ιδεολογικά φορτισμένων οπτικών που συναντάμε σχεδόν παντού στον δημόσιο λόγο και στον αχανή κόσμο του διαδικτυακού σύμπαντος. Οι μαθητές μας στην ευαίσθητη ηλικία της εφηβείας δέχονται απειρία ερεθισμάτων και απλώς απολαμβάνουν αυτό το νέο περιβάλλον, χωρίς συνήθως να αναγνωρίζουν τους κινδύνους που εμπεριέχουν τα άπειρα αυτά μηνύματα. Αυτή η στάση τους έναντι του διαδικτύου επιδιώχθηκε μέσω της εφαρμογής αυτής να μεταβληθεί και να υποδέχονται με κριτικό τρόπο οτιδήποτε

προσλαμβάνουν από τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα. (Βέβαια δεν αρκούν οι λίγες διδακτικές ώρες για κάτι τέτοιο).

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η εφαρμογή εμπίπτει στην 1η διδακτική ενότητα του σχολικού εγχειριδίου, η οποία φέρει τον γενικό τίτλο «Γλώσσα και Γλωσσικές Ποικιλίες» και συγκεκριμένα στην υποενότητα III. με τον τίτλο «Οι οπτικές της γλώσσας» και στην υποενότητα VII. «Οργάνωση του λόγου». Στην υποενότητα αυτήν η εφαρμογή εστίασε στο δεύτερο μέρος, στο οποίο εξετάζονται «Η οργάνωση του λόγου και η πειθώ», και στο τρίτο μέρος, στο οποίο εξετάζονται «Η οργάνωση του λόγου και το επιχείρημα».

Σε σχέση με το νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Α΄ Λυκείου, η εφαρμογή επιδίωξε να καλύψει τους ακόλουθους στόχους:

«Να κατανοήσουν τον ρόλο που έχει το κανάλι της επικοινωνίας, σε συνάρτηση πάντα με την ιδιαιτερότητα των κοινωνικών πρακτικών, στο είδος του λόγου που παράγεται, να εντοπίζουν και να ερμηνεύουν τις διαφορές μεταξύ προφορικού, γραπτού, υβριδικού (μίξη προφορικού και γραπτού) και πολυτροπικού λόγου και να μπορούν να τις χρησιμοποιούν στον λόγο τους».

«Να είναι σε θέση να κινούνται με άνεση ανάμεσα σε καθημερινού και ακαδημαϊκού (επιστημονικού) τύπου κείμενα για την περιγραφή και την υποστήριξη των απόψεών τους».

«Να αποκτήσουν δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού τέτοιες, ώστε να χρησιμοποιούν με επάρκεια τις Νέες Τεχνολογίες τόσο ως παιδαγωγικά μέσα, όσο και ως μέσα για γράψιμο/ προσωπική έκφραση, διάβασμα και επικοινωνία».

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Η εφαρμογή οδήγησε τους μαθητές στη γνωριμία με νέα περιβάλλοντα εργασίας, όπως το λογισμικό παρουσίασης (PowerPoint), με τα οποία η εξοικείωση συνιστά θεμελιώδη γνώση του ψηφιακού γραμματισμού για την εποχή μας. Κυρίως όμως με

την εφαρμογή επιχειρήθηκε η καλλιέργεια του κριτικού γραμματισμού, της διαμόρφωσης δηλαδή κριτικής στάσης έναντι των πάσης φύσεως πληροφοριών που δέχονται από τις ποικίλες πηγές πληροφόρησης.

Κείμενα

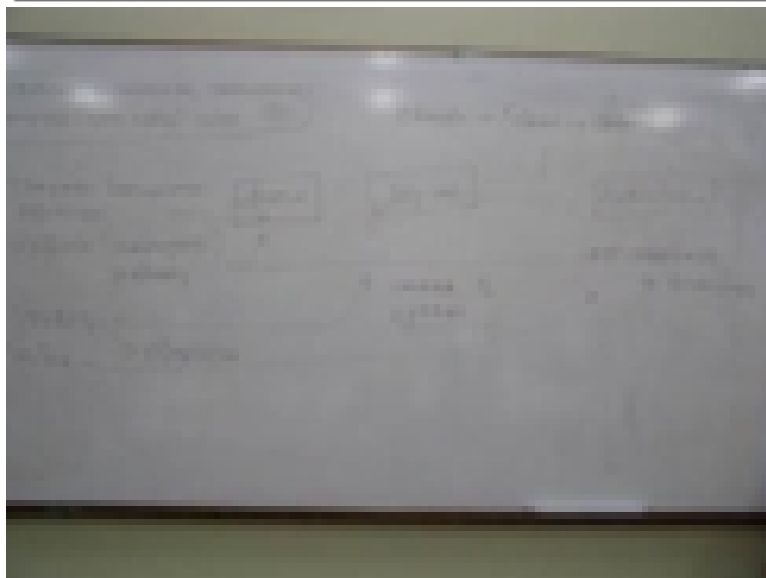
- [«Ελληνική γλώσσα. Από τη Φρικηπαίδεια, την ελεύθερη παρωδία»](#)
- [Γιάννης Χάρης, «Γλωσσική μυθολογία, 10 Μύθοι για την ελληνική γλώσσα»](#)
- [Πρεσβύτερος Τρικαλιώτης, «Φρουρός της ελληνικής γλώσσας η εκκλησία μας»](#)
- [Α.Φ. Χριστίδη, «Η αρχαία και η νεότερη ελληνική γλώσσα: η αυτονομία της δημοτικής»](#)
- [Έρευνα: Μιλάει γρήγορα όποιος ...πείθει καλύτερα.](#)

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

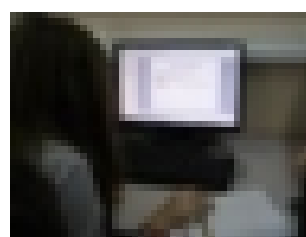
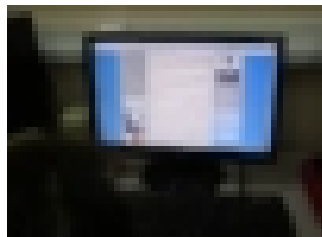
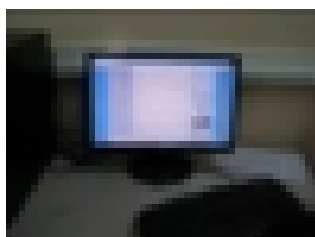
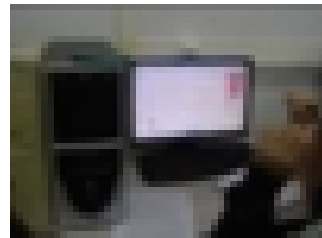
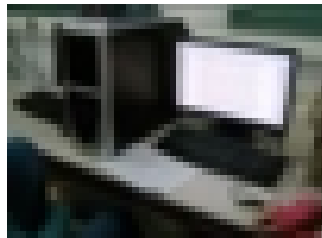
1^η ΦΑΣΗ 1ο δίωρο (1^η και 2^η διδακτική ώρα)

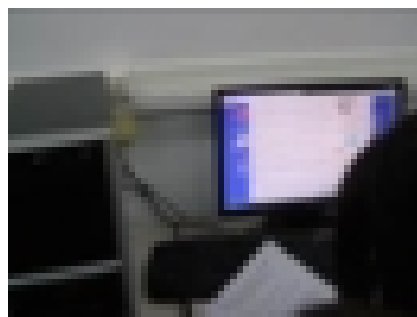
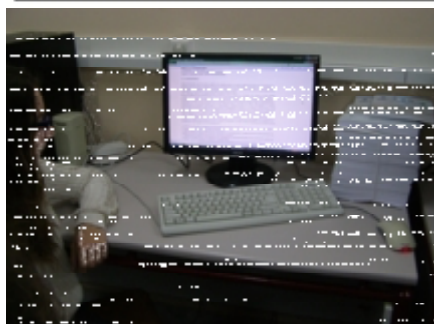
Δευτέρα 24/11/14

Στο εργαστήριο της πληροφορικής, μετά από σύντομες οδηγίες και τη σχετική ιδεοθύελλα, οι μαθητές χωρισμένοι σε 8 ομάδες 3-4 ατόμων και όχι σε 4 όπως προέβλεπε το σενάριο (οι μαθητές της τάξης είναι 27) ξεκίνησαν την εργασία τους στα [Φύλλα Εργασίας](#). Εργάστηκαν σε γενικές γραμμές φιλότιμα (μια ομάδα υπολειτούργησε μόνο) και εκφράστηκαν θετικά για τη δραστηριότητα. Ωστόσο, μόλις μετά βίας προλάβουμε να ολοκληρώσουμε τα σύντομα PowerPoint, δεδομένου ότι η 1^η διδακτική ώρα είναι προβληματική στο σχολείο μας, καθώς καθυστερούν πολλοί μαθητές που έρχονται από μακριά και υπάρχει μια σχετική ανοχή από όλους τους διδάσκοντες. Όσο για παρουσιάσεις μόνο μία ομάδα έκανε παρουσίαση στο τέλος της 2ης ώρας. Να προσθέσω ακόμη ότι η τεχνολογία του εργαστηρίου φάνηκε σχετικά ξεπερασμένη, αφού οι μαθητές εργάζονται – όπως είπαν – με τις τελευταίες εκδόσεις των Windows για να δημιουργήσουν τις παρουσιάσεις τους

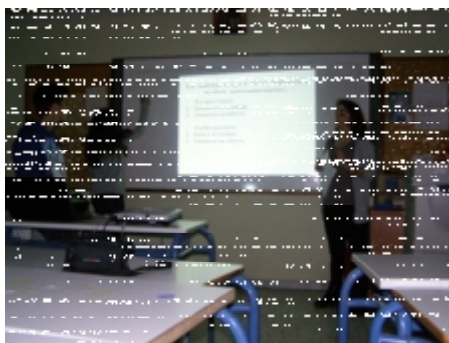

Εικόνα 1: πτωχική ιδεοθύελλα

Εικόνα 2: οι οκτώ ομάδες στους σταθμούς εργασίας

Εικόνα 3: η «προκομμένη» ομάδα παρουσιάζει στο τέλος της 2^{ης} ώρας

Έτσι, σύμφωνα με το σενάριο, το 1^ο δίωρο χρησιμοποιήθηκε το διαδίκτυο ως πόρος απόκτησης των προς εξέταση κειμένων και το λογισμικό της παρουσίασης (PowerPoint) ως παρουσίαση των εργασιών. Ωστόσο, ο στόχος που έθετε ο σεναριογράφος, «η έμφαση κατά το δίωρο αυτό δίνεται στην κατανόηση των κινδύνων που περιέχονται στο διαδίκτυο και στόχος μας είναι η ανάδειξή τους και η ενίσχυση της κριτικής στάσης των μαθητών μας προκειμένου να τους αποφύγουν», δεν μπορώ να ελέγξω αν επιτεύχθηκε, καθώς νομίζω ότι οι μαθητές δεν είχαν τον χρόνο να μελετήσουν επαρκώς τα κείμενα ούτε να τα κρίνουν. Νομίζω ότι τα διέτρεχαν βιαστικά και μόνο μερικώς κατανοούσαν το περιεχόμενο.

Για το σπίτι δόθηκε η εργασία που προέβλεπε το σενάριο: «Βρείτε, λειτουργώντας ως ομάδα, στα κείμενα που εξετάσατε κατά τη διάρκεια του

μαθήματος άλλες στρατηγικές πειθούς πέραν της λογικής και παρουσιάστε τα προϊόντα της έρευνάς σας ταξινομημένα θεματικά σε ένα πολυτροπικό αρχείο παρουσίασης προσθέτοντας εικόνες, βίντεο ή οτιδήποτε άλλο κρίνετε ταιριαστό. Σκεφτείτε επίσης και παραθέστε και αντεπιχειρήματα, με τα οποία θα αντικρούσετε τις απόψεις που περιέχονται στο κείμενο ή στα κείμενα που μελετήσατε κατά το πρώτο δίωρο».

2^Η ΦΑΣΗ 2ο δίωρο

Δευτέρα 1/12/14 στο εργαστήριο πληροφορικής.

Όλες οι ομάδες (8 ομάδες) – εκτός από μία – είχαν στείλει τις εργασίες τους στο Edmodo.

ΠΕΙΘΟΝΤΑΣ ΜΕΤΑΠΕΙΘΟΝΤΑΣ ΠΑΡΑΠΕΙΘΟΝΤΑΣ

ΟΜΑΔΑ 4b.ppt

ΟΜΑΔΑ 4a.ppt

ΟΜΑΔΑ 3B.ppt

ΟΜΑΔΑ 3a.ppt

ΟΜΑΔΑ 2B.ppt

ΟΜΑΔΑ 2a.ppt

ΟΜΑΔΑ 1B.ppt

ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ 1ΗΣ ΦΑΣΗΣ.doc

ΠΕΙΘΟΝΤΑΣ ΚΛΠ Φ Ε 1Η ΦΑΣΗ.doc

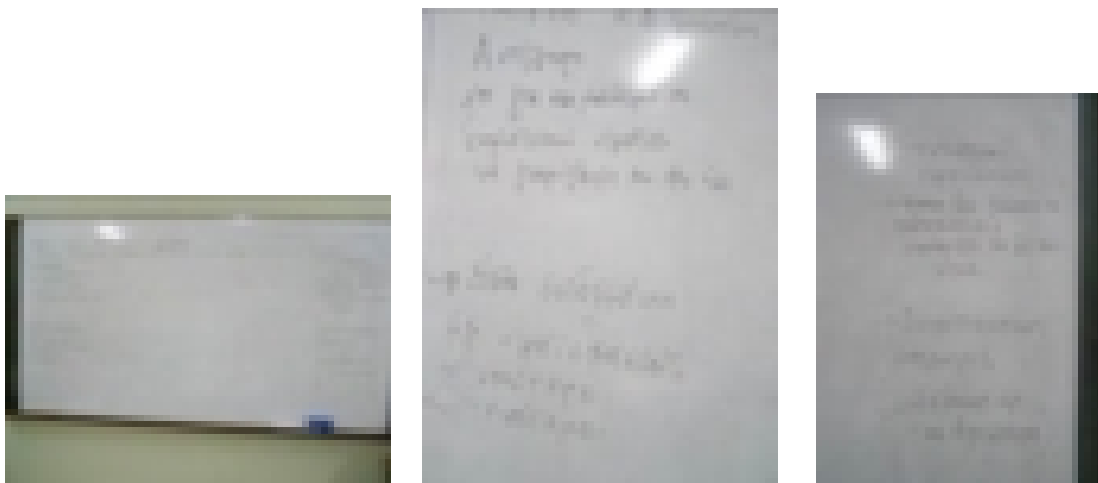
Εικόνα 4 : αναρτήσεις στον ψηφιακό χώρο της τάξης

Στη διάρκεια της εβδομάδας συνέρραψα όλες τις εργασίες σε ένα ενιαίο PowerPoint. (βλέπε φάκελος τεκμηρίων) και παρουσίασαν με τη σειρά οι ομάδες τη 2^η διδακτική ώρα. Επίσης μία ομάδα (τα πνεύματα αντιλογίας) παρουσίασε με κριτικό τρόπο ένα δεύτερο PowerPoint, σύμφωνα με τις οδηγίες του σεναρίου για «εργασία στο σπίτι» (βλέπε φάκελος τεκμηρίων). Οι υπόλοιπες ομάδες, όπως κατάλαβα, μάλλον δεν συγκράτησαν ή δεν κατανόησαν τι είχαν να κάνουν.

Εικόνα 5: παρουσίαση της ομάδας που επεξεργάστηκε το PowerPoint στο σπίτι

Την 3^η διδακτική ώρα (τη 2^η του διώρου), τροποποιώντας το σενάριο, την αφιέρωσα για να επεξεργαστούμε μετωπικά στην τάξη το άρθρο του Α. Φ. Χριστίδη ([Α.Φ. Χριστίδη, «Η αρχαία και η νεότερη ελληνική γλώσσα: η αυτονομία της δημοτικής»](#)), επειδή το θεώρησα αρκετά δύσκολο για τους μαθητές, αλλά κατάλληλο να προσεγγίσουν τον υποδειγματικό λόγο του επιχειρήματος,

Εικόνα 6: Σημειώσεις στον πίνακα από την επεξεργασία του επιστημονικού άρθρου

3^η ΦΑΣΗ 3^ο δώρο

Δευτέρα 15/12/14 στην αίθουσα της τάξης.

Η 2η φάση του σεναρίου προέβλεπε: «[Οι μαθητές] συγκεντρώνουν τα επιχειρήματά τους σε ένα αρχείο επεξεργαστή κειμένου και ανά δύο οι ομάδες επεξεργάζονται μέσω του λογισμικού συνεργατικής γραφής [Titanpad](#), για να συνθέσουν και να

συνεπεξεργαστούν τα επιχειρήματά τους, ώστε να δημιουργήσουν την τελική επιχειρηματολογία με την οποία θα υπερασπιστούν τη θέση που οφείλουν να στηρίζουν». Ωστόσο, επειδή φοβήθηκα τον πολύτιμο χρόνο που θα σπαταληθεί μέχρι να αναζητήσουν στο διαδίκτυο επιχειρήματα, μέχρι να στείλουν και να πάρουν πληροφορίες και πρόκρινα ότι το κέρδος για την τάξη (συνεργασία) δεν θα είναι ανάλογο, τροποποίησα το σενάριο και παρέλειψα τη συνεργασία μέσω του λογισμικού συνεργατικής γραφής [Titanpad](#).

Για να εξασφαλιστεί, μάλιστα η επισήμανση που έθετε ο συντάκτης του σεναρίου, (*Προσοχή θα χρειαστεί, ώστε να σκηνοθετηθεί έτσι η παρουσίαση, για να συμμετάσχουν όλοι σχεδόν οι μαθητές των δύο παρατάξεων*), αποφάσισα να οργανώσουμε ζωντανό ντιμπέιτ στην τάξη με δύο θέματα συζήτησης, λόγω και του πλήθους των μαθητών. Μάλιστα ορίσαμε τα θέματα από τις προηγούμενες μέρες και δόθηκαν σε όλους τους μαθητές για να προετοιμαστούν. Τα θέματα που ορίσαμε ήταν α) σχολικές καταλήψεις και β) το αν έχει ή όχι επιτευχθεί η ισότητα των δυο φύλων.

Έτσι, στο δίωρο της έκθεσης (2^η και 3^η διδακτική ώρα), αφού οι 26 μαθητές της τάξης (ένας απουσίαζε) ενημερώθηκαν για τους κανόνες του Αγώνα Αντιλογίας και εφοδιάστηκαν με [φωτοτυπημένο υλικό](#), στο οποίο ανατρέξαμε όταν υπήρχαν απορίες, επέλεξαν με κλήρωση ανάμεσα σ' αυτούς που επιθυμούσαν: 1 χρονομέτρη, 3 κριτές και 2 για οργανωτική επιτροπή. Οι υπόλοιποι 20 μαθητές χωρίστηκαν σε τέσσερις ομάδες των 5 ατόμων, και τότε δόθηκαν με κλήρο οι ρόλοι στις 4 ομάδες: Λόγος - Αντίλογος για το πρώτο θέμα. Λόγος Αντίλογος για το δεύτερο. Οι ομάδες πήραν 10 λεπτά για να ετοιμαστούν και όλος ο υπόλοιπος χρόνος αφιερώθηκε στον αγώνα. Μείναμε και στο ενδιαμέσο διάλειμμα αλλά καταφέραμε να ολοκληρώσουμε και τα δυο θέματα έγκαιρα.

Η εντύπωσή μου είναι ότι πήγε καλά η δραστηριότητα, όλα τα παιδιά δραστηριοποιήθηκαν, βρήκαν και ανέπτυξαν επιχειρήματα, τηρούσαν τους χρόνους και τους κανόνες, αλλά οι συνεννοήσεις πριν και μετά τον ορισμένο χρόνο είχαν πολλή ένταση. Σχόλια που συγκράτησα πρόχειρα «πορρώθηκα θέλω να κάνουμε κι

άλλους αγώνες», «είμαστε ανώριμοι για συζήτηση, κάναμε σαν άγριοι», ενώ ο μαθητής που ήταν στην οργανωτική εξέφρασε παράπονο «θέλω κι εγώ να ανέβω στο βήμα να μιλήσω κυρία».

Δυστυχώς δεν είχαμε βίντεο να απαθανατίσουμε τον αγώνα, τραβήξαμε όμως φωτογραφίες, ενώ ζήτησα από τους μαθητές αντί για την προβλεπόμενη ατομική εργασία στο σπίτι από το σενάριο (*Προσπαθήστε να συνθέσετε ένα δοκίμιο ή ένα άρθρο 3-4 παραγράφων συνδυάζοντας τα επιχειρήματα που εκφράστηκαν από τις ομάδες υπέρ ή κατά και επιλέγοντας από αυτά τα πιο σημαντικά και αποστέλλετε το στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο του καθηγητή σας*), να συντάξουν στο σπίτι μια ανταπόκριση/ρεπορτάζ όπου θα διατυπώνουν τις εντυπώσεις και τα σχόλιά τους για τη δραστηριότητα.

Ο αγώνας αντιλογίας σε εικόνες

Εικόνα 7: οι ομάδες

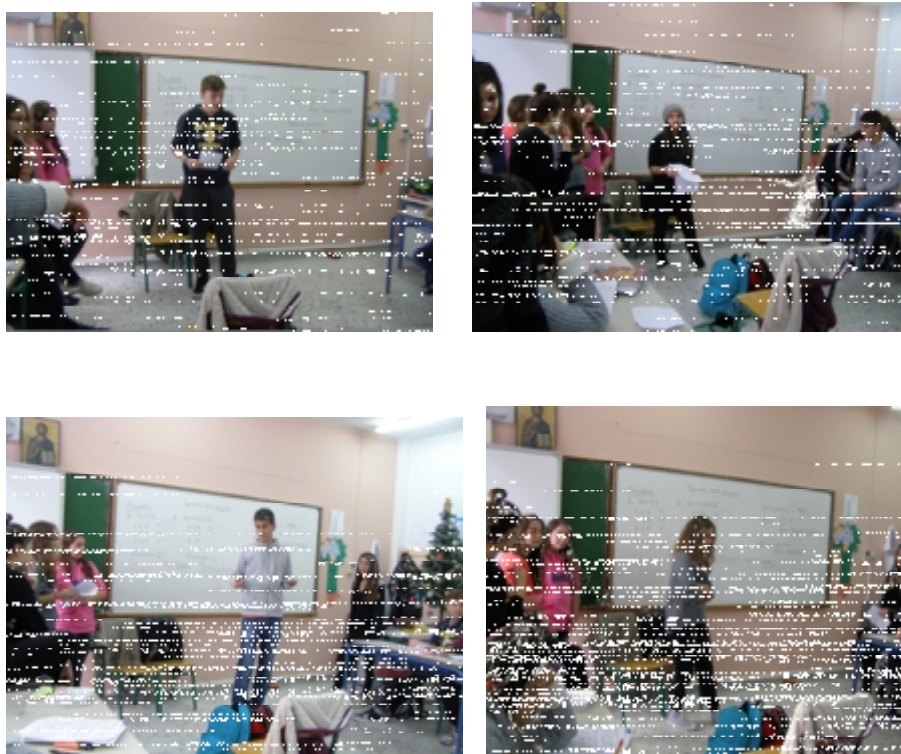
Εικόνα 8: η κριτική επιτροπή και οι ρόλοι στον πίνακα

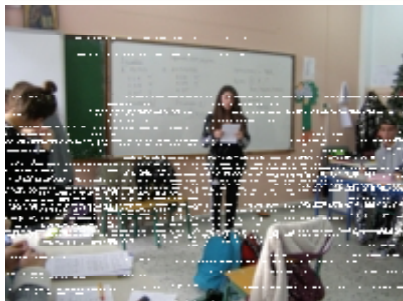

Εικόνα 9: ο αγώνας και οι ρόλοι εν δράσει

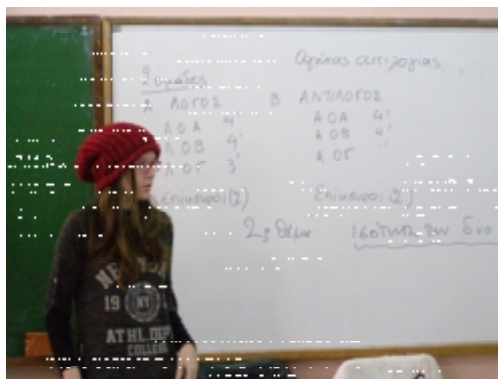
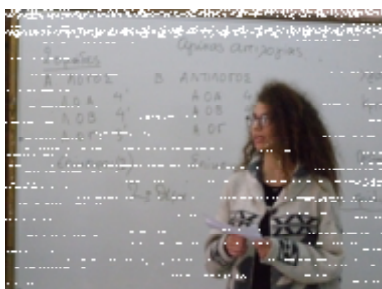
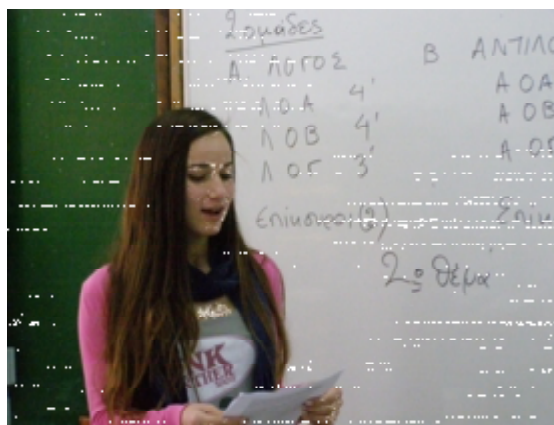
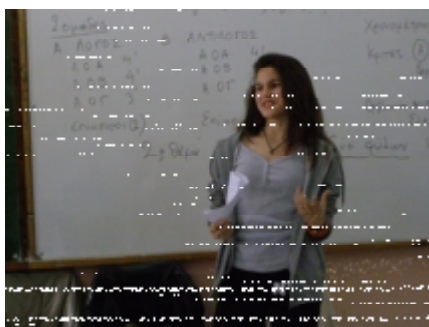

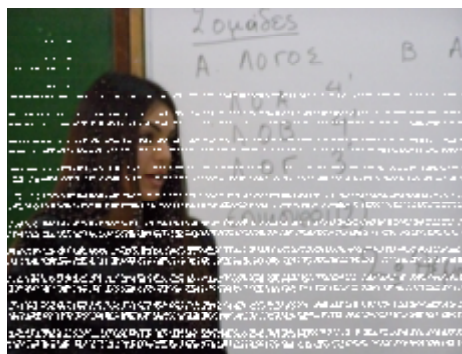
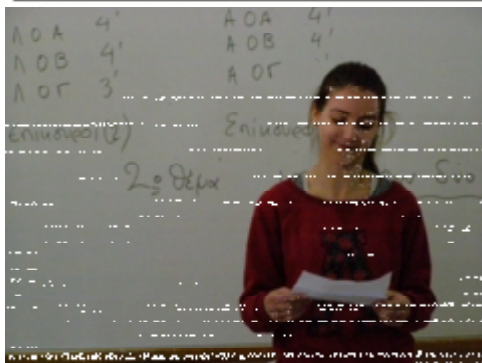
Εικόνα 10: 1^ο θέμα «Καταλήψεις»

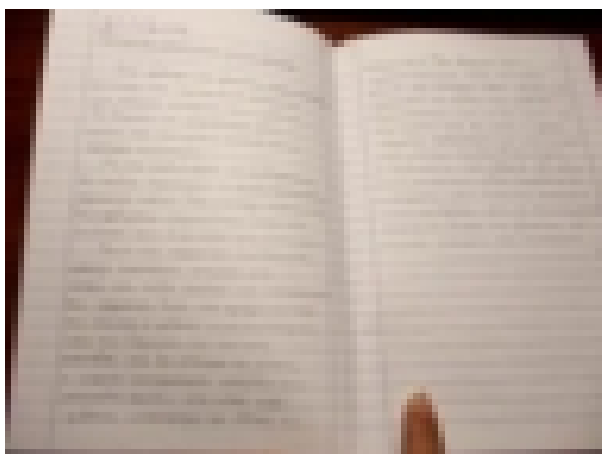
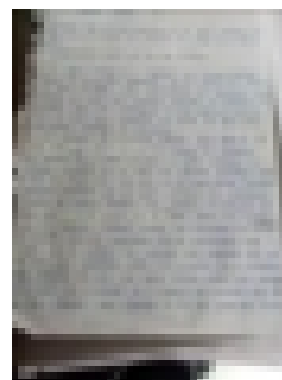
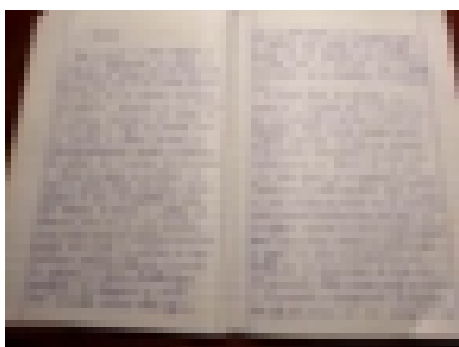

Εικόνα 11: 2^ο θέμα «ισότητα των δυο φύλων»

ανταποκρίσεις

Εικόνα 12: Στις «ανταποκρίσεις» οι μαθητές σχολιάζουν τα θετικά και τα αρνητικά του αγώνα αντιλογίας.

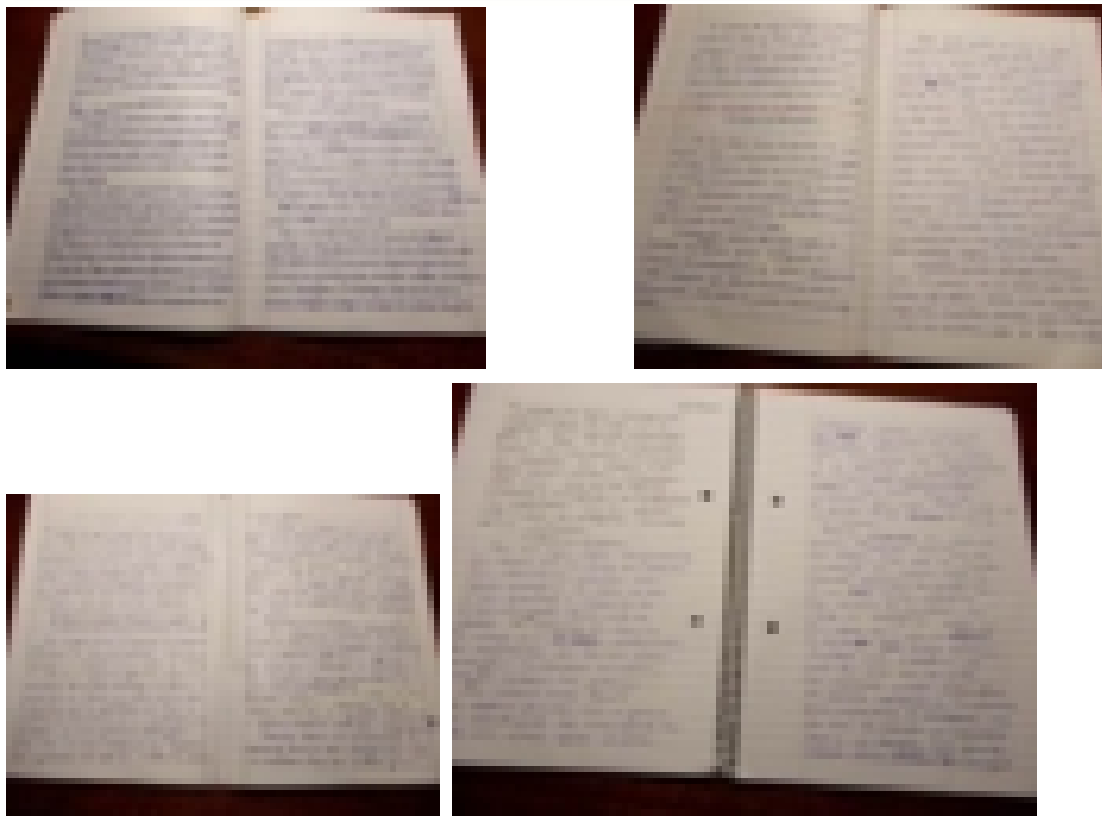

4^η ΦΑΣΗ Παραγωγή λόγου στην τάξη

Πέμπτη 15/1/15 στην αίθουσα της τάξης

Μετά τις γιορτές, τροποποιώντας το σενάριο για τις ανάγκες του προγραμματισμού του μαθήματος, προσέθεσα μια 4^η φάση και ζήτησα την παραγωγή λόγου στην τάξη με ελαφρώς διαφοροποιημένο το θέμα: *Με αφορμή τον αγώνα αντιλογίας που πραγματοποιήθηκε στην τάξη σας με θέματα α) τις σχολικές καταλήψεις και β) το αν έχει ή όχι επιτευχθεί η ισότητα των δυο φύλων, προσπαθήστε να συνθέσετε ένα δοκίμιο ή ένα άρθρο 3-4 παραγράφων (για όποιο από τα δυο θέματα επιθυμείτε), συνδυάζοντας τα επιχειρήματα που εκφράστηκαν από τις ομάδες υπέρ ή κατά και επιλέγοντας από αυτά τα πιο σημαντικά.*

Κάποια από τα κείμενα των μαθητών:

Εικόνα 13: Οι μαθητές ανταποκρίθηκαν με σχετική άνεση, αν και μάλλον είχαν πολλοί από αυτούς ξεχάσει τα συγκεκριμένα επιχειρήματα και χρησιμοποίησαν γενικά τις γνώσεις τους (βλ. φάκελος τεκμηρίων).

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1ο Φύλλο εργασίας (για την Α' ομάδα)

Κείμενα:

α) ["Ελληνική γλώσσα. Από τη Φρικηπαίδεια, την ελεύθερη παρωδία"](#)

β) [Έρευνα: Μιλάει γρήγορα όποιος ...πείθει καλύτερα.](#)

Ερωτήσεις:

Αφού μελετήσετε τα ανωτέρω κείμενα, απαντήστε τα ερωτήματα που ακολουθούν σε ένα αρχείο Παρουσίασης με το οποίο θα παρουσιάσετε τις απόψεις της ομάδας σας στην ολομέλεια.

- 1) Στα ανωτέρω κείμενα ποιες στρατηγικές πειθούς χρησιμοποιούνται;
- 2) Ποιες οπτικές (ιδεολογικές, επιστημονικές ή άλλες) επιβάλλει κάθε κείμενο;
- 3) Πώς χρησιμοποιούν τη γλώσσα στην κατασκευή του νοήματος (ποιες λέξεις, σημεία στίξης, ποια μέρη του λόγου κυρίως); Π.χ. πώς δημιουργούν ή καταρρίπτουν την αντίληψη ότι η ελληνική γλώσσα είναι η πιο σπουδαία και τρανή του κόσμου;
- 4) Ποιο ιδεολογικό και κοινωνικό-πολιτικό περικείμενο¹ διακρίνετε σε κάθε κείμενο και πώς το κείμενο επηρεάζεται από αυτό;
- 5) Σε διαφορετικό περικείμενο πιστεύετε πως οι στρατηγικές πειθούς των κειμένων θα μεταβάλλονταν και γιατί;

2ο Φύλλο εργασίας (για τη Β' ομάδα)

Κείμενα:

α) [Γιάννης Χάρης, Γλωσσική μυθολογία, 10 Μύθοι για την ελληνική γλώσσα](#)

β) [Έρευνα: Μιλάει γρήγορα όποιος ...πείθει καλύτερα.](#)

Ερωτήσεις:

¹ Περικείμενο είναι το γλωσσικό και εξωγλωσσικό περιβάλλον ενός κειμένου, οτιδήποτε δηλ. συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με αυτό. Το περικείμενο αναφέρεται από κοινού στους συνομιλητές, στις χρονικές και τοπικές παραμέτρους της γλωσσικής πράξης καθώς και στις πεποιθήσεις, τις γνώσεις και τις προθέσεις όσων συμμετέχουν στη γλωσσική πράξη.

Απαντήστε τα ερωτήματα που ακολουθούν σε ένα αρχείο Παρουσίασης με το οποίο θα παρουσιάσετε τις απόψεις της ομάδας σας στην ολομέλεια.

- 1) Στα ανωτέρω κείμενα ποιες στρατηγικές πειθούς χρησιμοποιούνται;
- 2) Ποιες οπτικές (ιδεολογικές, επιστημονικές ή άλλες) επιβάλλει κάθε κείμενο;
- 3) Πώς χρησιμοποιούν τη γλώσσα στην κατασκευή του νοήματος (ποιες λέξεις, σημεία στίξης, ποια μέρη του λόγου κυρίως); Π.χ. πώς δημιουργούν ή καταρρίπτουν την αντίληψη ότι η ελληνική γλώσσα είναι η πιο σπουδαία και τρανή του κόσμου;
- 4) Ποιο ιδεολογικό και κοινωνικό-πολιτικό περιεχόμενο διακρίνετε σε κάθε κείμενο και πώς το κείμενο επηρεάζεται από αυτό;
- 5) Σε διαφορετικό περιεχόμενο πιστεύετε πως οι στρατηγικές πειθούς των κειμένων θα μεταβάλλονταν και γιατί;

3ο Φύλλο εργασίας (για τη Γ' ομάδα)

Κείμενα:

- α) [Πρεσβύτερος Τρικαλιώτης, "Φρουρός της ελληνικής γλώσσας η εκκλησία μας, "](#)
- β) [Έρευνα: Μιλάει γρήγορα όποιος ...πείθει καλύτερα.](#)

Ερωτήσεις:

Απαντήστε τα ερωτήματα που ακολουθούν σε ένα αρχείο Παρουσίασης με το οποίο θα παρουσιάσετε τις απόψεις της ομάδας σας στην ολομέλεια.

- 1) Στα ανωτέρω κείμενα ποιες στρατηγικές πειθούς χρησιμοποιούνται;
- 2) Ποιες οπτικές (ιδεολογικές, επιστημονικές ή άλλες) επιβάλλει κάθε κείμενο;
- 3) Πώς χρησιμοποιούν τη γλώσσα στην κατασκευή του νοήματος (ποιες λέξεις, σημεία στίξης, ποια μέρη του λόγου κυρίως); Π.χ. πώς δημιουργούν ή καταρρίπτουν την αντίληψη ότι η ελληνική γλώσσα είναι η πιο σπουδαία και τρανή του κόσμου;
- 4) Ποιο ιδεολογικό και κοινωνικό-πολιτικό περιεχόμενο διακρίνετε σε κάθε κείμενο και πώς το κείμενο επηρεάζεται από αυτό;
- 5) Σε διαφορετικό περιεχόμενο πιστεύετε πως οι στρατηγικές πειθούς των κειμένων θα μεταβάλλονταν και γιατί;

4ο Φύλλο εργασίας (για τη Δ' ομάδα)

Κείμενα:

- α) [Α.Φ. Χριστίδη, Η αρχαία και η νεότερη ελληνική γλώσσα: η αυτονομία της δημοτικής](#)
- β) [Έρευνα: Μιλάει γρήγορα όποιος... πείθει καλύτερα.](#)

Ερωτήσεις:

Απαντήστε τα ερωτήματα που ακολουθούν σε ένα αρχείο Παρουσίασης με το οποίο θα παρουσιάσετε τις απόψεις της ομάδας σας στην ολομέλεια.

- 1) Στα ανωτέρω κείμενα ποιες στρατηγικές πειθούς χρησιμοποιούνται;
- 2) Ποιες οπτικές (ιδεολογικές, επιστημονικές ή άλλες) επιβάλλει κάθε κείμενο;
- 3) Πώς χρησιμοποιούν τη γλώσσα στην κατασκευή του νοήματος (ποιες λέξεις, σημεία στίξης, ποια μέρη του λόγου κυρίως); Π.χ. πώς δημιουργούν ή καταρρίπτουν την αντίληψη ότι η ελληνική γλώσσα είναι η πιο σπουδαία και τρανή του κόσμου;
- 4) Ποιο ιδεολογικό και κοινωνικό-πολιτικό περιεχόμενο διακρίνετε σε κάθε κείμενο και πώς το κείμενο επηρεάζεται από αυτό;
- 5) Σε διαφορετικό περιεχόμενο πιστεύετε πως οι στρατηγικές πειθούς των κειμένων θα μεταβάλλονταν και γιατί;

5ο Φύλλο εργασίας (για την Α' και Β' ομάδα)

- α) Για το ζήτημα της τηλεθέασης συγκεντρώστε ως ομάδα 5-8 επιχειρήματα υπέρ και β) παραθέστε τα σε μορφή καταλόγου, αφού τα ομαδοποιήσετε ανάλογα με το νόημά τους.
- γ) Επικοινωνήστε μέσω του λογισμικού συνεργατικής γραφής titanpad.com με την άλλη ομάδα που ασχολείται με την ίδια επιχειρηματολογία με εσάς και συνθέστε, αφού συνεπεξεργαστείτε, τα επιχειρήματά σας, ώστε να δημιουργήσετε την τελική επιχειρηματολογία με την οποία θα υπερασπιστείτε τη θέση σας.

δ) Κατανείμμετε τα επιχειρήματα ως «παράταξη υπεράσπισης» ανάμεσα στα μέλη σας και οργανώστε την προφορική σας παρουσίαση, που θα συντελεστεί τη δεύτερη ώρα του διώρου.

6ο Φύλλο εργασίας (για τη Γ΄ και Δ΄ ομάδα)

- α) Για το ζήτημα της τηλεθέασης συγκεντρώστε ως ομάδα 5-8 επιχειρήματα κατά και
- β) παραθέστε τα σε μορφή καταλόγου, αφού τα ομαδοποιήσετε ανάλογα με το νόημά τους.
- γ) Επικοινωνήστε μέσω του λογισμικού συνεργατικής γραφής titanpad.com με την άλλη ομάδα που ασχολείται με την ίδια επιχειρηματολογία με εσάς και συνθέστε, αφού συνεπεξεργαστείτε, τα επιχειρήματά σας, ώστε να δημιουργήσετε την τελική επιχειρηματολογία με την οποία θα υπερασπιστείτε τη θέση σας.
- δ) Κατανείμμετε τα επιχειρήματα ως «παράταξη απόρριψης» ανάμεσα στα μέλη σας και οργανώστε την προφορική σας παρουσίαση που θα συντελεστεί τη δεύτερη ώρα του διώρου.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Μια άλλη εκδοχή, που σημειώνει ο συντάκτης του σεναρίου, θα μπορούσε να αφορά την πρόσθεση δυο επί πλέον ωρών στη διάρκεια των οποίων θα επεξεργαστούν αρχικά οι ομάδες και στη συνέχεια σε ολομέλεια τα κείμενα των γραπτών εργασιών για το σπίτι και του πρώτου δώρου και του δεύτερου. Στη διάρκεια αυτού του τρίτου δώρου είναι δυνατόν να αναζητηθούν από τους μαθητές οι τυχόν αδυναμίες που υπάρχουν στα μαθητικά τους δοκίμια. Η διόρθωση αυτή θα μπορούσε να γίνει σε ανώνυμα μαθητικά δοκίμια που θα μοιραστούν αρχικά στις τέσσερις (ή και περισσότερες, αν κριθεί από τον διδάσκοντα εφικτό και υπάρχουν επαρκή μαθητικά δοκίμια) ομάδες, για να τα διορθώσουν επισημαίνοντας αδυναμίες, ελλείψεις και άλλα λάθη.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο είναι καλά δομημένο και προσφέρεται για τη διδασκαλία του επιχειρήματος και την εξάσκηση στον διάλογο με την εφαρμογή του αγώνα αντιλογίας. Οι χρόνοι είναι καλά υπολογισμένοι και δεν δημιουργείται πρόβλημα ως προς αυτό. Την κριτική, όμως που σημειώνει ο συντάκτης του σεναρίου ως προς τη χρήση του [Titanpad](#) «Η γνώση του λογισμικού [Titanpad](#) είναι απλούστατη, αλλά κρίνεται σημαντικό να το έχει δοκιμάσει ο διδάσκων πριν από την εφαρμογή του σεναρίου, ώστε να μην υπάρξει καμιά δυσκολία. Το έργο της σύνθεσης νέου κειμένου από δυο ή περισσότερα διαφορετικά είναι ένα σημείο ίσως δύσκολο, αν δεν το έχει ξαναχρησιμοποιήσει στην τάξη ο διδάσκων», δεν είμαι σε θέση να τη σχολιάσω καθώς στη συγκεκριμένη εφαρμογή, δεν χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό αυτό.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κουτσογιάννης, Δ., Παυλίδου, Μ. & Ι. Χαλσιάνη. 2011. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Schunk, D. H. 2010. *Θεωρίες μάθησης, μια εκπαιδευτική θεώρηση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΓΩΝΑΣ ΑΝΤΙΛΟΓΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αντιλογία συχνά συγχέεται με την ανούσια ανταλλαγή λεκτικών διαξιφισμών, με την εριστικότητα και την αυθάδεια. Ωστόσο, η συγκροτημένη και ευπρεπής ανταλλαγή απόψεων, η αντιπαράθεση επιχειρημάτων υπέρ και εναντίον μιας δεδομένης θέσης, συνεισφέρει συνήθως αποφασιστικά στην σφαιρικότερη αντιμετώπιση και τελικά στην πληρέστερη κατανόηση ενός ζητήματος. Παράλληλα, φέρνει τους συνδιαλεγόμενους πιο κοντά μεταξύ τους, παρέχοντάς τους έναν κοινό χώρο επικοινωνίας στο επίπεδο του λόγου, μακριά από στείρες προκαταλήψεις και φανατισμούς.

Ο Σωκράτης, ο της πόλεως οίστρος, η αλογόμυγα δηλαδή που δεν άφηνε τους Αθηναίους συμπολίτες του να εφησυχάζουν, αλλά τους παρωθούσε διαρκώς προς τη συζήτηση και την κριτική θεώρηση των ζητημάτων, αποτέλεσε πρότυπο και σύμβολο γόνιμου «πνεύματος αντιλογίας». Όμως διαφορετικές μορφές αντιλογικής σκέψης βρίσκουμε επίσης στα έργα και άλλων μεγάλων πνευματικών μορφών της αρχαιότητας, όπως ο τραγικός ποιητής Ευριπίδης και ο ιστορικός Θουκυδίδης. Ίσως δεν θα ήταν υπερβολικό να πούμε ότι η αντιλογία αποτελεί ένα από τα θεμελιώδη συστατικά του πολιτισμού μας.

Η διοργάνωση αγώνων αντιλογίας αποσκοπεί ακριβώς στην προώθηση και την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης των νέων, δίνοντάς τους την ευκαιρία να διαγωνιστούν μέσα σε ένα αυστηρά καθορισμένο πλαίσιο κανόνων, οι οποίοι τους επιτρέπουν να αναπτύξουν τις ικανότητές τους στην λογική διάρθρωση των επιχειρημάτων, την πειθαρχημένη συνεργασία με τους συμπαίκτες τους και την με αμοιβαίο σεβασμό και κατανόηση κριτική των θέσεων της αντίπαλης ομάδας. Πρόκειται, φυσικά, για ένα εργαλείο ανάπτυξης της ελεύθερης κριτικής σκέψης, και όχι για όχημα προώθησης οποιωνδήποτε συγκεκριμένων απόψεων ή προσωπικών φιλοδοξιών.

Σε ένα αγώνα Αντιλογίας παίρνουν μέρος δυο ομάδες αποτελούμενες από πέντε μέλη η καθεμιά, τα οποία συνεργάζονται κατά το στάδιο της προετοιμασίας και αποφασίζουν μεταξύ τους τον ρόλο του καθενός. Υπάρχουν τρεις Ομιλητές (ΟΑ, ΟΒ, ΟΓ) και δυο Επίκουροι (ΕΑ, ΕΒ). Κάθε ομάδα ορίζει εκπρόσωπο που την αντιπροσωπεύει στις συνεννοήσεις με τους διοργανωτές και τους κριτές πριν τον αγώνα.

Κατά τη διάρκεια του αγώνα, δικαίωμα λόγου έχουν αποκλειστικά οι Ομιλητές των δυο ομάδων που συμμετέχουν και ο Πρόεδρος της Κριτικής Επιτροπής (ΚΑ). Όλοι οι υπόλοιποι παρόντες (εκτός των Κριτών και του Χρονομέτρη) μπορούν να εκδηλώνουν την επιδοκιμασία ή την αποδοκιμασία τους προς τον εκάστοτε ομιλούντα με τον κόσμο χωρίς να παρεμποδίζουν τη διεξαγωγή του αγώνα και χωρίς να παρεμβαίνουν λεκτικά στη συζήτηση.

Η διάταξη των συμμετεχόντων στον αγώνα Αντιλογίας έχει ως εξής:

Πρώτη ομάδα ΛΟΓΟΣ	Δεύτερη ομάδα ΑΝΤΙΛΟΓΟΣ
Λ Ο Α	Α Ο Α
Λ Ο Β	Α Ο Β
Λ Ο Γ	Α Ο Γ

χρονομέτρης (Χ) Κριτές (ΚΑ – ΚΒ – ΚΓ)

Ακροατήριο

Επίκουροι

Σκοπός της Πρώτης Ομάδας (του Λόγου) είναι να ορίσει το θέμα και να το υποστηρίξει με σαφήνεια, λογική συνέπεια και πληρότητα. Το πλεονέκτημά της από την πρωτοβουλία που έχει κατά τη διαδικασία του ορισμού ισοσταθμίζεται από το γεγονός ότι η Δεύτερη Ομάδα (του Αντίλογου) έχει ως κύριο έργο της την ανασκευή, ήτοι την αντίκρουση των θέσεων της πρώτης ομάδας.

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ

Οι αίθουσες και οι θέσεις των Ομάδων όπως και το θέμα προς συζήτηση ανακοινώνονται στις Ομάδες είκοσι λεπτά πριν την έναρξη του αγώνα. Οι ομάδες αποσύρονται αμέσως για να προετοιμαστούν, χωρίς την παρέμβαση τρίτων (συμμαθητών, καθηγητών κλπ). Κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας είναι επιτρεπτή η χρήση γραπτών ή έντυπων βοηθημάτων (βιβλίων, περιοδικών, σημειώσεων κλπ) όχι όμως ηλεκτρονικών μέσων, όπως κινητά τηλέφωνα, υπολογιστές κλπ.

Με την έναρξη του αγώνα ο ΚΑ, μετά από ένα σύντομο χαιρετισμό, δίνει τον λόγο στον πρώτο Ομιλητή (ΛΟΑ) και στη συνέχεια μετά τη λήξη της ομιλίας, καλεί τον επόμενο ομιλητή να πάρει τη θέση του στο Βήμα. Η σειρά και ο διαθέσιμος χρόνος για κάθε ομιλητή έχει ως εξής

ΛΟΑ 6΄

ΑΟΒ 6'

ΛΟΒ 6'

ΑΟΒ 6'

ΛΟΓ 4'

ΑΟΓ 4'

Για τους τέσσερις πρώτους ομιλητές το πρώτο και το τελευταίο λεπτό είναι προστατευόμενα, δηλαδή δεν επιτρέπεται κατά τη διάρκειά τους η διατύπωση ερωτήσεων από την αντίπαλη ομάδα. Για τους τελευταίους δύο ομιλητές και τα τέσσερα λεπτά είναι προστατευόμενα. Την παρακολούθηση, καταγραφή και κοινοποίηση της χρονικής διάρκειας των ομιλιών και των ερωτήσεων έχει αναλάβει ο χρονομέτρης.

Όλοι οι ομιλητές οφείλουν να απευθύνονται προς τους Κριτές και το Ακροατήριο, προτάσσοντας στην ομιλία τους ανάλογο χαιρετισμό. Αναφορές στην αντίπαλη Ομάδα πρέπει να γίνονται σε τρίτο πρόσωπο με κοσμιότητα και χωρίς προσωπικές αιχμές.

Μετά την ολοκλήρωση των ομιλιών οι ομάδες, αφού συγχαρούν η μία την άλλη, αποχωρούν και οι Κριτές παραμένουν στην αίθουσα για να προβούν σε αξιολόγηση των ομιλητών ατομικά και των ομάδων συνολικά και να αποφασίσουν την έκβαση του αγώνα, συμπληρώνοντας Αναλυτικά τα Έντυπα Βαθμολόγησης. Έπειτα από συζήτηση και ανάλογα με τη βαθμολόγηση των ομιλητών οι κριτές αποφασίζουν για την έκβαση του αγώνα δίνοντας 2 βαθμούς στην ομάδα που κέρδισε τον Αγώνα και 1 βαθμό στην ομάδα που έχασε. Τότε ο ΚΑ συντάσσει το Συγκεντρωτικό Έντυπο Βαθμολόγησης και το αποστέλλει στη Γραμματεία.

Ειδικοί όροι διεξαγωγής

- **έργο του ΛΟΑ:** 1) Ορισμός του θέματος 2) Γενική παρουσίαση της θέσης 3) Διατύπωση επιχειρημάτων
- **έργο του ΑΟΑ:** 1) Αποδοχή (ή απόρριψη) του ορισμού 2) Γενική παρουσίαση της αντίθεσης 3) Αντίκρουση των γενικών επιχειρημάτων του ΛΟΑ και /ή προβολή νέων
- **έργο του ΛΟΒ:** Αντίκρουση της Επιχειρηματολογίας του ΑΟΑ: 1) Αντίκρουση της Επιχειρηματολογίας του ΑΟΑ. 2) Υποστήριξη του Αντίλογου με νέα, συμπληρωματικά ή εξειδικευμένα επιχειρήματα
- **έργο του ΑΟΒ:** 1) Αντίκρουση της επιχειρηματολογίας του ΛΟΑ και ΛΟΒ 2) Υποστήριξη του Αντίλογου με νέα, συμπληρωματικά ή εξειδικευμένα επιχειρήματα.

- **έργο του ΛΟΓ:** 1) Η τελική αντίκρουση της επιχειρηματολογίας του Αντίλογου 2) Η συνοπτική ανακεφαλαίωση του Λόγου υπογραμμίζοντας τα κυριότερα σημεία της, χωρίς όμως να εισάγει επιχειρήματα που δίνουν νέες διαστάσεις στο θέμα υπό συζήτηση
- **έργο του ΑΟΓ:** 1) Η τελική αντίκρουση της επιχειρηματολογίας του Λόγου 2) Η συνοπτική ανακεφαλαίωση του Αντίλογου υπογραμμίζοντας τα κυριότερα σημεία της, χωρίς όμως να εισάγει επιχειρήματα που δίνουν νέες διαστάσεις στο θέμα υπό συζήτηση

Ορισμός: Ο ορισμός συνιστά ερμηνεία και προσδιορίζει το πλαίσιο εντός του οποίου θα αναπτυχθεί η επιχειρηματολογία. Δεν είναι απλώς ανάλυση των όρων του θέματος. Αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο για τον αγώνα γιατί θέτει τα όρια της συζήτησης. Δεν θα πρέπει να είναι ταυτολογικός ή αντιφατικός, ενώ θα πρέπει να μην είναι ούτε πολύ ευρύς, ούτε πολύ στενός, ούτε εντελώς εξειδικευμένος.

Σε περίπτωση που ο ορισμός δεν τηρεί τις παραπάνω προϋποθέσεις θα πρέπει να προσβάλλεται από τον Αντίλογο, με επιχειρήματα που να το καταδεικνύουν και να προτείνεται η αντικατάστασή του από άλλον κατάλληλο ορισμό. Στην περίπτωση αυτή ο αγώνας διεξάγεται περί του ορισμού.

Ομιλίες:

Κάθε ομιλία αυξάνει την πειστικότητα και αποτελεσματικότητά της όταν επιτύχει μια σειρά από στοιχεία. Πρώτον, η κοσμιότητα του ομιλητή εξασφαλίζει τον σεβασμό στις απόψεις του. (Δείγματα της κοσμιότητας είναι ο ευγενής χαιρετισμός σε όλους τους συμμετέχοντες και οπωσδήποτε η αποφυγή αναίτιας και άσκοπης επιθετικότητας προς τους αντιπάλους). Δεύτερον, η περιορισμένη χρήση σημειώσεων διευκολύνει την οπτική επαφή του ομιλητή με το ακροατήριο η οποία είναι σημαντική γιατί σε συνδυασμό με το κατάλληλο για την περίπτωση ύφος ενισχύει την πειστικότητά του. Τρίτον, η χρήση εισαγωγικών και καταληκτικών παρατηρήσεων δίνουν το στίγμα σε μια ομιλία και πρέπει να εντάσσονται αντίστοιχα σε ένα πρόλογο και έναν επίλογο που σκοπό έχουν να κάνουν κατανοητή την πορεία της σκέψης της ομάδας και των συγκεκριμένων επιλογών του ομιλητή. Τέταρτον, τα επιχειρήματα που χρησιμοποιούνται πρέπει να είναι καίρια για την ανάπτυξη της επιχειρηματολογίας. Πρέπει να ομαδοποιούνται λογικά και να παρουσιάζονται με κάποιου είδους ιεράρχηση χρησιμοποιώντας παραδείγματα. Η ποιότητα των επιχειρημάτων είναι πάντα σημαντικότερη από τον αριθμό τους, όπως είναι πολύ σημαντικό να γίνεται

κατανομή τους μεταξύ των ομιλητών. Πέμπτον, η χρήση του χρόνου πρέπει να εξασφαλίζει την ισόρροπη εκπλήρωση του ειδικού ρόλου κάθε ομιλητή και την επαρκή ανάπτυξη της επιχειρηματολογίας και αντεπιχειρηματολογίας του.

Ερωτήσεις:

Κατά τη διάρκεια των μη προστατευόμενων περιόδων της ομιλίας κάθε ομιλητή, τα μέλη της αντίπαλης Ομάδας μπορούν να ζητήσουν τον λόγο, υψώνοντας το χέρι. Ο ομιλητής έχει δικαίωμα να αρνηθεί την παρέμβαση, άλλως παραχωρεί το δικαίωμα ερώτησης λέγοντας «παρακαλώ» ή «ορίστε». Ερωτήσεις επί της διαδικασίας δεν επιτρέπονται, εκτός και εάν έχουν προκύψει σοβαρότατα προβλήματα που διακυβεύουν την ομαλή διεξαγωγή του αγώνα. Οι ερωτήσεις ή τα σχόλια πρέπει να είναι σύντομα (να μην διαρκούν περισσότερο από 15 δευτερόλεπτα)

Ο Χρονομέτρης:

Ο Χρονομέτρης παρακολουθεί, καταγράφει και κοινοποιεί τη χρονική διάρκεια των ομιλιών και των ερωτήσεων. Σε ξεχωριστό φύλλο καταγράφει τους συνολικούς χρόνους κάθε ομιλητή όπως και τις χρονικές στιγμές που του έγιναν ερωτήσεις και μετά το τέλος του Αγώνα το παραδίδει στον Πρόεδρο της συνεδρίασης. Τέλος επισημαίνει με προαποφασισμένο τρόπο τον αριθμό των λεπτών της ώρας που απομένουν στη διάθεσή του ομιλητή, αλλά και το πέρας του αποδεκτού χρόνου διατύπωσης ερώτησης. Με χτύπημα στο θρανίο του επισημαίνει επίσης: α) την έναρξη της περιόδου κατά την οποία μπορούν να διατυπωθούν ερωτήσεις. β) την έναρξη του τελευταίου λεπτού ομιλίας κάθε ομιλητή, όπου δεν μπορούν πλέον να διατυπωθούν ερωτήσεις και γ) τη λήξη του χρόνου κάθε ομιλίας. Δεκαπέντε δευτερόλεπτα μετά τη λήξη του χρόνου αυτού, με συνεχή χτυπήματα, υποδεικνύει στον Ομιλητή ότι οφείλει να εγκαταλείψει το Βήμα.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ

Οι κριτές αξιολογούν την επίδοση των ομιλητών κάθε ομάδας με βάση μια σειρά από κριτήρια, δίνοντας ιδιαίτερο βάρος στο περιεχόμενο, την οργάνωση και την δομή της επιχειρηματολογίας και κατά δεύτερο λόγο στην παρουσίαση και στα εξωτερικά

χαρακτηριστικά της. Οι κριτές δεν επιτρέπεται να κοινοποιούν το αποτέλεσμα του αγώνα ή την άποψή τους για τους ομιλητές κατά τη διάρκεια του αγώνα. Κατά τη διάρκεια του αγώνα κρατούν προσωπικές σημειώσεις και αφού ολοκληρώσουν τη διαδικασία κρίσης συμπληρώνουν το αναλυτικό έντυπο βαθμολόγησης προσθέτοντας σχόλια που τεκμηριώνουν την βαθμολογία τους και ασκούν παραγωγική κριτική στους ομιλητές, που πρέπει να παραδώσουν στην Γραμματεία των αγώνων.

κριτήρια αξιολόγησης

Μεθοδολογία: Αφορά στην πιστή τήρηση των κανόνων του διαγωνισμού, την ακριβή συμμόρφωση με τα χρονικά και θεσμικά όρια, την κοσμιότητα της συμπεριφοράς κ.λπ.

Επιχειρηματολογία: Πληρότητα και πειστικότητα των επιχειρημάτων, λογική συγκρότηση και συνέπεια, σαφήνεια και καθαρότητα σκέψης, παραδείγματα.

Δομή: Εύστοχη τοποθέτηση του θέματος, διάταξη και ιεράρχηση των επιχειρημάτων, έμφαση στα κύρια σημεία, εισαγωγικές παρατηρήσεις, πρόλογοι και περιλήψεις κάθε ομιλίας.

Ομαδικότητα: Κατανομή εργασίας, εκπλήρωση ρόλου κάθε θέσης και συνεργασία μεταξύ των μελών της ομάδας.

Ύφος: Στάση στο Βήμα, εκφορά του λόγου, κινησιολογία, οπτική επαφή με το Ακροατήριο, αυτοπεποίθηση, ρυθμός, συναισθηματική φόρτιση, χιούμορ κλπ. Τα στοιχεία του ύφους πρέπει να αξιολογούνται ως προς το αν και πόσο συνέβαλαν στην πειστικότητα της ομιλίας.

Συμμετοχή: Υποβολή εύστοχων και αποτελεσματικών ερωτήσεων, απάντηση σε ερωτήσεις (ετοιμότητα και πειστικότητα)

Αντίλογος: Ικανότητα στην αντίκρουση των επιχειρημάτων της αντίπαλης Ομάδας. πειστικότητα και λογική διάρθρωση της αντεπιχειρηματολογίας, αντιπαραδείγματα

Η Επιχειρηματολογία και ο Αντίλογος πρέπει να κρίνονται από την οπτική γωνία ενός μέσου ατόμου, που ενημερώνεται τακτικά, δηλ., οι κριτές πρέπει να αναλύουν και να αξιολογούν τα επιχειρήματα, τα παραδείγματα κ.α. ως προς την πειστικότητά τους και να μην συνυπολογίζουν οποιαδήποτε εξειδικευμένη γνώση που τυχόν έχουν για το θέμα των αγώνων. Οι Ερωτήσεις που υποβάλλονται κατά τη διάρκεια των ομιλιών πρέπει να αξιολογούνται ως προς τον αντίκτυπο που είχαν στην εξέλιξη του αγώνα. Αποτελεί θετικό κριτήριο για κάθε ομιλητή να προσπαθήσει να απαντήσει 2 έως 3 ερωτήσεις κατά τη διάρκεια της ομιλίας του όπως και να επιχειρήσει να κάνει τουλάχιστον μια ερώτηση σε κάθε ομιλία της αντίπαλης ομάδας ενώ είναι αρνητικό ένας ομιλητής να μην δεχθεί ερωτήσεις στη διάρκεια της ομιλίας του ή να μην επιχειρήσει ερώτηση στις ομιλίες της αντίπαλης ομάδας.

Διαδικασία Βαθμολόγησης

Κάθε κριτήριο βαθμολογείται από το ένα έως το δέκα. Το Ένα και το Δέκα απονέμονται σε εξαιρετικά ακραίες περιπτώσεις. Ιδιαίτερα το Ένα μόνο σε περιπτώσεις μεγάλης αγένειας και σοβαρής παραβίασης των κανόνων.

Πέντε κριτήρια δηλαδή η **Μεθοδολογία**, η **Επιχειρηματολογία**, η **Δομή**, το **Ύφος**, και ο **Αντίλογος** βαθμολογούνται αμέσως μετά το πέρας κάθε ομιλίας. Η **Συμμετοχή** βαθμολογείται στο τέλος του αγώνα για τη συνολική συμμετοχή του ομιλητή σε όλη τη διάρκεια του αγώνα. Η **Ομαδικότητα** βαθμολογείται στο τέλος του αγώνα συνολικά για την ομάδα και είναι κοινή για όλους τους ομιλητές της. Επισημαίνεται ότι ο ΛΟΑ επειδή δεν έχει αντίλογο βαθμολογείται στο συγκεκριμένο κριτήριο επί τη βάση της βαθμολογίας του στην επιχειρηματολογία και τη δομή.

Οι Κριτές καλούνται να συνεργαστούν στη διαδικασία βαθμολόγησης και απόφασης για την έκβαση του αγώνα. Διατυπώνουν πρώτα τις απόψεις τους για το επίπεδο του αγώνα και των ομιλητών και έπειτα για το ποια ομάδα ήταν πιο πειστική και αποτελεσματική στην επιχειρηματολογία της. Εάν συμφωνήσουν, βαθμολογούν από κοινού. Εάν διαφωνήσουν, αθροίζονται οι βαθμοί κάθε ομάδας από τους κριτές και αναγορεύεται νικήτρια η ομάδα που συγκεντρώνει συνολικά τους περισσότερους βαθμούς. Σε περίπτωση ισοβαθμίας κερδίζει η ομάδα που υποστηρίζει η πλειονότητα των κριτών.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Ο α' ομιλητής **χαιρετάει με τη σειρά** πρώτα την κριτική επιτροπή και μετά τους αντιπάλους και το κοινό. Οι άλλοι δυο ομιλητές μπορούν να χαιρετήσουν απλούστερα
2. Οι ομιλητές **ξεκινούν** την ομιλία τους από το θέμα και τη θέση της ομάδας του και **καταλήγουν** με έμφαση πάλι στη θέση αυτή
3. Ο α και β ομιλητής **δέχεται 2-3 ερωτήσεις** ανάμεσα στο 4^ο και 5^ο λεπτό της ομιλίας του
4. Οι τρεις ομιλητές πρέπει να έχουν κάνει σε κάθε αγώνα από δυο τουλάχιστον ερωτήσεις. Επομένως οι **ερωτήσεις** που θα υποβληθούν **κατανέμονται** έντεχνα εξίσου ανάμεσα στους τρεις ερωτώντες
5. Η ερώτηση έχει μορφή **ερωτηματικής πρότασης** και όχι απλής παρέμβασης
6. **Ελέγχουμε** συνεχώς τον **χρόνο** που έχουμε στη διάθεσή μας.
7. Κάνουμε αναφορά στον προηγούμενο ή στον επόμενο ομιλητή της ομάδας μας π.χ. Τα οικονομικά επιχειρήματά μας θα σας τα παρουσιάσει **ο επόμενος ομιλητής** της ομάδας μας. Ή: Ο **πρώτος ομιλητής** της ομάδας μας ανέπτυξε ήδη τα κοινωνικά επιχειρήματά μας ... άλλα παραδείγματα πάνω στο θέμα αυτό θα ακούσετε από τον **τρίτο ομιλητή** μας ο οποίος θα συνοψίσει σε λίγο τις θέσεις μας».

8. **Δεν είμαστε απόλυτοι.** Δε λέμε π.χ. «Όλοι οι άνθρωποι», «κανένας στον κόσμο» κλπ
9. **Απευθυνόμαστε στους κριτές** με τη χρήση α' ή β' προσώπου π.χ.: «Σας καλώ να αναλογιστούμε όλοι και να απαντήσουμε ειλικρινά ποιος από εμάς θα παρακολουθούσε ατάραχος ένα δεκάχρονο παιδί – το παιδί σας ίσως - να παίζει για δυο-τρεις ώρες συνεχώς ένα videogame”.
10. Ως προς τη Δομή:
 - a. **Ο Α ομιλητής του Λόγου (ΑΟΛ):**
 - Χαιρετάει
 - ανακοινώνει το θέμα
 - παίρνει θέση ως προς το θέμα
 - ορίζει το θέμα
 - αναπτύσσει ένα ή δυο επιχειρήματα
 - αναφέρεται στον επόμενο ομιλητή της ομάδας του
 - συνοψίζει υπογραμμίζοντας τη θέση της ομάδας του
 - ευχαριστεί
 - b. **Ο Α' ομιλητής του Αντίλογου (ΑΟΑ):**
 - Χαιρετάει
 - αποδέχεται τον ορισμό (με επιφύλαξη;)
 - παίρνει θέση ως προς το θέμα
 - αντικρούει τα επιχειρήματα των αντιπάλων
 - αναπτύσσει δυο ή τρία επιχειρήματα
 - αναφέρεται στον επόμενο ομιλητή της ομάδας του
 - συνοψίζει υπογραμμίζοντας τη θέση της ομάδας του
 - Ευχαριστεί
 - c. **Ο Β' ομιλητής:**
 - Χαιρετάει απλά
 - επαναλαμβάνει τη θέση της ομάδας του ως προς το θέμα
 - αντικρούει τα επιχειρήματα των αντιπάλων
 - συνδέεται με τον πρώτο ομιλητή της ομάδας του αναφέροντας σύντομα επιχειρήματα που ανέπτυξε εκείνος
 - αναπτύσσει δυο ή τρία νέα επιχειρήματα
 - αναφέρεται στον τρίτο ομιλητή της ομάδας του
 - συνοψίζει υπογραμμίζοντας τη θέση της ομάδας του
 - ευχαριστεί.
 - d. **Ο Γ' ομιλητής :**
 - Χαιρετάει σύντομα
 - επαναλαμβάνει τη θέση της ομάδας του ως προς το θέμα
 - εντοπίζει τους άξονες στους οποίους κινήθηκε ο αγώνας. Κατά άξονα: α) Αντικρούει τα επιχειρήματα των αντιπάλων. β) Συνοψίζει τα επιχειρήματα της ομάδας του (Μπορεί να φέρει νέα παραδείγματα όχι όμως νέα επιχειρήματα)

- ξανατονίζει τη θέση της ομάδας του
- ευχαριστεί.